

08/2018 Gaia

EBAZPENA, (...)KO DEPARTAMENTUKO (...)KO ZUZENDARI NAGUSI (...)K IKASTARO BATEAN PARTE HARTZEAGATIK JASOTAKO OPARI BATEN INGURUAN EGINDAKO KONTSULTARI BURUZKOA.

I.- KONTSULTA

1.- 2018ko uztailaren 13an, (...) (...)rako zuzendari nagusiak, (...)ko Departamentukoak, ahozko kontsulta egin zion Erakundearen Etika Batzordeari (EEB), ikastaro batean parte hartzeagatik jaso zuen opari baten harira.

Azaldu duenaren arabera, parte hartu zuen (...)k eta Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitateak (UPV/EHU) elkarlanean antolatutako (...) izeneko ikastaroan, Europar Batasunaren markoan aldundiek duten eginkizunaren inguruko hitzaldi baten bidez.

(...) jaunak uko egin zion horren trukeko ordainsari orori, beraz, haren lana eskertzeko asmoz, Mari Puri Herrero margolariaren akuaforte bat eman zitzaion.

2.- Interesdunak EEBren iritzia jakin nahi du hark jaso duen opariari eman behar liokeen erabileraren inguruan.

II.- ARAU APLIKAGARRIAK

1.- Diputatuen Kontseiluak Gipuzkoako Foru Aldundiko eta bere sektore publikoko Zuzentasun Sistema onartu zuen 2016ko martxoaren 1ean, etika publikoa eta eredugarritasuna bermatzeko eta ezaugarri bilakatzeko xedez.

Sistema horren barne dago Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea. Horrez gain, foru kargu publikoak eta kargu baliokideak dituzten pertsonak beren funtzioak eta jarduera publikoak egitean bete eta sustatu beharreko jokabide eta jardunbide arauak identifikatzen ditu sistema horrek, baita esparru pribatuan bete eta sustatu beharrekoak ere, baldin eta beren jokabide pribatuak eragina badu jarduten duten erakundearen irudian. Hori guztia zuzentasuna eta eredugarritasuna sustatzeko helburuarekin, erakundearen irudia babestuz.

2.- Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea zortzi baloreen inguruan

ezarri da —ordezkaritza, zuzentasuna, eredugarritasuna, zintzotasuna eta eskuzabaltasuna, objektibotasuna, profesionaltasuna, eraginkortasuna zein bizikidetzaren eta errespetua— eta zortzi printzipio nagusi ditu: lidergo partekatu eta eraldatzailea, gardentasuna, datuen eskuragarritasuna, kudeaketa eta berrikuntza eredu berria, euskararen sustapena eta erabilera, kohesio ekonomiko-soziala eta lurralde oreka, harreman kapitalean oinarritutako gobernu eta herritarren entzute aktiboa, eta kontuak ematea.

Balore eta printzipio esparru horretan, jarrera eta jokabide katalogo zabal bat zehazten du kode horrek, hain zuzen ere Erakundearen Etika Batzorde honek jarduteko erreferentziako parametro gisa, era horretan, borondatez kodera atxikitako kargu publikoek edo kodeko xedapenak behar bezala betetzeko zinezko interesa duten hirugarren pertsonen helarazitako kontsultak, zalantzak eta dilema etikoak erantzuteko.

3.- Erakundearen Zuzentasun Sistemak aurreikusten du Erakundearen Etika Batzordea osatzea organo independente gisa, hain zuzen ere Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea arautzen duten balore, printzipio eta jardunbideak bultzatu, sustatu, babestu eta betetzen direla bermatzeko, baita erakundearen irudia kaltetu dezakeen edozein ez-betetze edo jardunbide desagokiri aurrea hartzeko ere.

Berme organoaren eginkizunak kargu publikoen eta baliokideen gainean proiektatuko dira, besteak beste.

4.- Martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru sektore publikoko Erakundearen Etika Batzordea eratzekoak (urtarrilaren 16ko 3/2018 Foru Dekretuaren bidez aldatu zenak), 3.b) artikuluan xedatzen du Erakundearen Etika Batzordearen eginkizuna dela ebazpen, txosten eta oharren bidez, kargu publikoek egindako kontsultak eta azaldutako zalantza zein dilema etikoak ebaztea.

5.- Eskatzaileari Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea aplikatzen zaio, horren 1.3. arau orokorraren 1. zenbakiaren b) letran xedatutakoaren arabera.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALIOESPENA

1.- Aurrez EEB honek adierazi izan duen moduan (02/2018, 03/2018 eta 07/2018 ebazpenak), Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodearen ikuspuntuaren arabera, ezerk ez du eragozten foru administrazioko goi karguek ikastaro eta mintegietan parte hartzea haien karguagatik soilik; baina eskuzabaltasunari eta eraginkortasunari buruz xedatutako balioei lotutako jokabide arauak -Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeko 3.4.f)- jarduera horregatik ordainsaririk jasotzea eragozten dute:

*f) Foru kargu publikoek ez dute inolako opari, gonbidapen, bidaia, otordu edo **ordainketa ekonomikorik onartuko beren funtzioak betetzean hitzaldiak emateagatik** edo **karguari lotutako jarduerak egiteagatik**, baldin eta horiek bere zintzotasuna zalantzan jartzen badute, edota parte hartzeko prozesua baldintzatzen dutela pentsa badaiteke. Kontsulta edo kexen bidez, berme organoak kasuan kasu onargarriak eta onartezinak diren opari, konpentsazio eta onuren zerrenda ezarriko du. Salbuespen horiek Kode honetako Aplikazio Gidan xedatuko dira.*

Kasu honetan, Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodean ezarritakoari jarraikiz, interesdunak uko egin zion ikastaroan parte hartzeagatiko ordainketa ekonomiko orori; hori dela eta, ordainsariari uko egin zioten gainerako hizlarien moduan, eskertze opari bat eman zitzaion, hain zuzen, Mari Puri Herrero margolariaren akuaforte bat.

2.- Aditzera ematen denez, 3.4.f) artikulua, ordainketa ekonomikorik jasotzea ez ezik, opari oro onartzea ere debekatzen du, eta ondoren zehazten du hori aplikagarria dela «baldin eta horiek bere zintzotasuna zalantzan jartzen badute, edota parte hartzeko prozesua baldintzatzen dutela pentsa badaiteke».

Beraz, aztertuko da ea kasu honek baldintza hori betetzeko ezaugarriak ote dituen.

06/2017 ebazpenean adierazi genuenez, ez da erraza bereizten noiz den opari bat ordain eta noiz kortesiazko detaile bat bakarrik; izan ere, hainbat administrazioek ez bezala (adibidez, Galiziako Xuntak edo Madrilgo Udalak), Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeak ezarritako jokabide arauak ez dute erreferentziazko ekonomia muga jakinik zehazten eta hura gainditzen duten opariak jasotzea eragozten, baizik eta, aurrerago esan den moduan, adierazten du berme organoak, kontsulta edo kexen bitartez, kasuan kasu aztertuko duela ea opari, konpentsazio edo onura horiek onargarriak diren edo ez.

EEBren aburuz, zaila da ekonomia muga bat ezartzea, hain zuzen, uste dugulako ezinbestekoa dela egoera bakoitza, bere ezaugarrien arabera, testuinguruan kokatzea, eta opariaren balio ekonomikoa ez ezik beste faktore batzuk ere kontuan hartzea; horrenbestez, gure erabakia da EEB erakundeak ezarriko dituela, sortzen diren arazoak aztertuta, opari horien onargarritasuna zehaztuko duten irizpideak.

Kasua testuinguruan kokatze aldera, azpimarratzekoa da oraingoan beste administrazio publiko batek (UPV/EHU) antolatu duela ekitaldia, eta, beraz, hura dela oparia eman duena. EEB honen iritziz, Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea idatzi zenean, ez zen pentsatu esku artean dugunaren moduko egoeretan, ezpada etorkizunean Foru Administrazioaren onuraren bat jaso nahi duten enpresa, entitate edo partikularrek egindako oparietan. Esandakoa honela biltzen du 3.4.g) artikulua:

g) *Edonola ere, Foru Aldundiaren irudia babesteko, kontratatu diren edo ardura publikoen berariazko esparruan objektiboki **kontratu daitezkeen enpresa edo partikularrek egindako opari, gonbidapen edo hitzaldi eskaintzei uko egingo diete** foru karguek. Oparia edo gonbidapena emango balitz, berehala foru administrazioaren edo sektore publikoko erakundearen esku jarri beharko litzateke, dagokiona egiteko.*

Zalantzaren bat izanez gero:

i) *Kargu publikoak ildo horretan inolako zalantzarik badu, hori berme organoari helarazi beharko dio horretarako zehaztutako bideak erabiliz, eta beharrezkoa bada, bere eskaera isilpekoa izatea eska dezake.*

Gainera, ezin dugu oparitutako objektuaren balioa alde batera utzi, ezin dugu alboratu opari hori jasotzeak izan dezakeen kalteen proportzioa eta gradua: eragin lezake hura jaso duenaren betekizunetan edo berak ordezkatzeko duen instituzioaren irudiaren inpartzialtasunean eta zuzentasunean, edo uler daiteke, iritzi publikoaren arabera, herritarrek instituzio horretan duten konfiantza urratzen duen elementu moduan. Horrenbestez, zentzuz eta proportzionaltasun printzipioaren arabera jokatzeko da kontua.

Kontuan izanda administrazio publikoak etengabe aritzen direla elkarlanean, ez dirudi logikoa pentsatzea opari hori emateak ezkutuko helbururik duenik; aldiz, noizean behingo kolaborazio bategatik emandako kortesiazko ohiko oparia dirudi (liburuen, papertegi zein gastronomia produktuen, mihiseen, oroigarrien eta tankerako moduan).

Hori guztia dela eta, Erakundearen Etika Batzordeak aho batez onartu du honako ebazpen hau:

EBAZPENA

Lehenengo.- Interesdunak ikastaroan parte hartu izanak ez du Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodean ezarritako xedapenik urratzen. Hala ere, kode horretako 3.4.f) artikuluan xedatutakoaren arabera, ezingo du bere onurarako ordainketa ekonomikorik jaso.

Bigarren.- Interesdunak Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodearen 3.4. artikulua zintzotasunari eta eskuzabaltasunari dagozkion balio etikoei buruz f) eta i) letretan ezarritakoaren arabera jokatu du, zuzenean jarri baitu oparia Foru Administrazioaren eskuan eta kontsulta egin baitio EEB honi.

Hirugarren.- Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta sektore publikoaren Erakundearen Zuzentasun Sistemari jarraikiz, uste dugu, egoera aztertuta, aipatutako opari hori onartzeak ez duela Gipuzkoako Foru Enplegu Publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodea urratzen.

Donostia, 2018ko abuztuaren 10a.

Erakundearen Etika Batzordeko burua,

Sin.: Imanol Lasa Zeberio